

Samtidshistoriska institutet

Verksamhetsberättelse
Januari 2005 - April 2006

Forskning	3
Ansökningar	3
Gästforskare	3
Research fellows	4
Internt seminarium	4
Konferenser	4
Oppositioner och betygsnämnder	4
Forskarutbildning	5
Nationella forskarskolan	5
Samarbete med Stockholms universitet	5
Linköpings universitet	5
Grundutbildning	5
Samtidshistoria	5
Framtid	6
Genomströmning och kursvärderingar	6
Ämnesansvar	6
Läromedel	6
Seminarieverksamhet	7
Vittnesseminarier	7
Övrig seminarieverksamhet	7
Det tvärvetenskapliga seminariet	7
Kontakter och nätverk inom och utanför Sverige	9
Information och kommunikation	9
Forskningskommunikation	9
Nyhetsbrev	9
Hemsida	9
Forskningsdatabas	10
Informationsfolder	10
Roll-up vepa	10
Medverkan radio/tv	10
Press och skrivna medier	10
Publikationer	10
Dokumenterande verksamhet	12
Institutets bemanning, organisation och finansiering	13
Föreståndare	13
Informatör	13
Ledningsgrupp	13
Styrelse	13
SHI på SH	13
Finansiering	13
Bemanning	13
Kompetensutveckling	14
Sammanfattning	14
Bilagor:	
1. Måldokument	
2. Ekonomi	
3. Informationsfolder	

Forskning

Forskningen vid SHI har under perioden januari 2005- april 2006 främst berört den svenska politiska historien under efterkrigstiden. Under 2005 synliggjordes denna forskning i flera publikationer. Här kan exempelvis nämnas Torbjörn Nilssons böcker om unionsupplösningen, Lars Ekdahls Meidner-biografi och Werner Schmidts biografi om CH Hermansson.

Under 2005 kom flera nya projekt igång. Det gäller t.ex. den nya forskningsinriktning som studerar expertsamhället, expertisens och professionernas betydelse i samtiden: Jenny Björkman *Experternas intåg i vardagen*. Teresa Kulawik har fått medel från Östersjöstiftelsen, ÖS, för att leda projektet *Vetenskap, politik och offentlighet i Östersjöområdet*.

SHI:s kompetens vad gäller forskning om Östersjöregionen har förstärkts i och med två nya projekt som kom igång i januari 2006. Det gäller ett forskningsprojekt om den agrara och ideologiska utvecklingen i Östersjöområdet, samt ett om svensk historiografi under 1000 år.

Ansökningar

Under 2005 sände forskare vid SHI in ett stort antal ansökningar om forskningsanslag till Riksbankens jubileumsfond, Vetenskapsrådet samt Östersjöstiftelsen.

Två större projekt beviljades medel från Östersjöstiftelsen. Det gäller dels projektet *Agrar förändring och ideologisk formering* under ledning av professor Anu-Mai Köll och dels projektet *Historia i Österled: Konstruktioner av Sveriges ursprung i ett Östersjösammanhang*. Projekten startade i januari -06.

Jenny Andersson beviljades medel som forskarassistent i fyra år från Vetenskapsrådet och har valt att placera sin forskarassistenttjänst vid Samtidshistoriska institutet. Andersson har för närvarande ett post doc. stipendium för att forska vid Harvard, varför hon inte kommer till oss förrän i januari 2007.

Under 2005 utlyste Vetenskapsrådet ett konkurrensutsatt fakultetsanslag, det s.k. Linnéstödet. Den forskargrupp som Samtidshistoriska institutet tog initiativet till fick Södertörns högskolas förtroende att representera högskolan. Programmet "*Samtiden, samhället och historien. Politisk kultur i förändring*" skickade in ansökan den 23 januari 2006. Arbetet med ansökan har medfört ett ökat samarbete med våra kolleger inom sociologi, genusvetenskap, medievetenskap, företagsekonomi, litteraturvetenskap och statsvetenskap vid Södertörns högskola.

Under våren 2006 sänds flera ansökningar till Riksbankens jubileumsfond, Östersjöstiftelsen och Vetenskapsrådet.

Gästforskare

Två gästdoktorander, Gunnar Flume och Elzbieta Korolczuk, har inom ramen för det internationella forskarskolesamarbetet "*European doctorate in the social history of Europe and the Mediterranean: Building on the past*" bedrivit sin forskning vid Samtidshistoriska institutet. Gunnar Flume forskar om den svenska modellen, och Elzbieta Korolczuk om kvinnlig identitet.

Research fellows

Honorary research fellow kan den bli som har haft forskningsprojekt vid SHI; har sökt forskningsmedel med SHI som bas eller har publicerat vetenskaplig uppsatser eller verk inom ramen för de områden som SHI fokuserar. Honorary research fellow utses av Samtidshistoriska institutets ledningsgrupp.

Ledningsgruppen vid SHI utnämnde 2005 f.d. landstingsarkivarien Torbjörn Norman till Honorary Research Fellow vid Samtidshistoriska institutet.

Ledningsgruppen har vid ett möte i mars 2006 utsett fil.dr Kajsa Ohrlander, föreståndare för Centrum för Genus och Utbildningsvetenskap vid Lärarhögskolan i Stockholm, till Honorary Research Fellow vid Samtidshistoriska institutet.

Internt seminarium

Samtidshistoriska institutets forskare har träffats varannan vecka för gemensamt internt seminarium. Vid dessa tillfällen har olika typer av texter ventilerats såsom konferensbidrag, avhandlingskapitel, forskningsansökningar etc. I möten mellan institutets forskare uppstår spännande och intensiva diskussioner kring aktuell forskning. Seminarierna skall ses som en resurs för institutets forskare och doktorander.

Det interna seminariet träffades vid 17 tillfällen under 2005. Seminariet hade som bäst 14 deltagare och som sämst 5. Oftast har deltagarantalet legat på 9-11 personer.

Under perioden februari-april 2006 har seminariet sammanträtt 6 gånger. Deltagarantalet brukar ligga runt 8-12 personer. Ytterligare 5 seminarietillfällen finns inplanerade under våren.

Konferenser

I april 2005 arrangerade SHI i samarbete med ämnet Litteraturvetenskap med genusinriktning och forskarskolan BEEGS, en internationell konferens på Södertörns högskola "*De radikala kvinnorna i Fogelstadgruppen – föregångare eller undantag?*". Inledde gjorde Ulrika Knutson, journalist och författare; Annika Öhrner, konstvetare och curator; Eva Öhrström, professor i musikvetenskap. Högskolans studentkör hade engagerats för att framföra ett musikstycke. Konferensen var öppen för allmänhet, forskare och journalister.

Medverkade gjorde såväl svenska som internationella forskare. Konferensen avslutades med en paneldiskussion mellan Ann-Marie Lindgren (s), Birgitta Ohlsson (fp), Gudrun Schyman (fi), Birgitta Wistrand (m). SVT24 sände de svenskspråkiga delarna av konferensen.

I april 2005 medverkade flera forskare vid Svenska Historikermötet i Uppsala. SHI ansvarade för två sessioner där, och institutets föreståndare höll en inledning om problem i dagens forskningsfinansiering.

I september 2005 medverkade institutets föreståndare under de svenska historiedagarna i Västerås.

Oppositioner och betygsnämnder

Institutets professorer Alf W Johansson och Kjell Östberg har varit opponenter och/eller ingått i betygsnämnd för en eller flera avhandlingar.

Forskarutbildning

Nationella forskarskolan

Södertörns högskola är en av partnerhögskolorna i den Nationella forskarskolan i historia som har sitt huvudsäte i Lund. Samtidshistoriska institutet har genom denna forskarskola fem doktorander: *Niclas Andrén, Andrés Brink, Anne Hedén och Christina Jansson, Johanna Ringarp* (Ringarp antogs i september 2005). Niclas Andrén och Anne Hedén beräknas disputeras under 2006.

Nya doktorander antas till september 2006.

Samarbete med Stockholms universitet

Samtidshistoriska institutet och Södertörns högskola har sedan flera år ett nära samarbete med Stockholms universitet vad gäller doktorander. De har sin formella hemvist vid SU, men bedriver all sin forskarutbildning på Södertörn. Vid SHI disputerade två doktorander med anknytning till SU under 2005 och 2006.

- 2 juni 2005 Ulf Eliasson *Övervakning i försvarets intresse. Säkerhetspolisens övervakning och registrering av ytterlighetspartier 1917-1945*.
Opponent: Professor Klaus Misgeld, Uppsala universitet
- 27 april 2006 Håkan Blomqvist *Nation, ras och civilisation i svensk arbetarrörelse före nazismen* (Carlsson 2006)
Opponent: Dr. Phil. Morten Thing, Roskilde Universitetscenter, Danmark

Linköpings universitet

Vid Samtidshistoriska institutet finns idag en doktorand med formell hemvist vid Tema-T, Linköpings universitet: Sofia Norling. Norling är verksam inom projektet *Vetenskap, politik och offentlighet i Östersjöområdet* vid SHI.

Grundutbildning

Samtidshistoria

På uppdrag av Utbildnings och forskningsnämnden för Humaniora, Samhällsvetenskap och Teknik, UFN-HST, ges undervisning i ämnet samtidshistoria. Denna undervisning är nära kopplad till verksamheten vid SHI inte minst genom att kurserna bemannas med lärare från SHI. Kurserna speglar därmed den forskning som bedrivs vid SHI. Under 2005 uppgick antalet studenter till ca. 51 sk. helårsstudenter. Kurserna bestod av 1 A-kurs 20p, 1 B-kurs 20p, 2 C-kurser à 20p, 1 D-kurs à 20 p samt 2 kortkurser à 5 p på olika nivåer och två distanskurser. De sistnämnda kurserna är resultatet av det uppdrag som SHI fick av utbildningsdepartementet och Skolverket att utveckla vidareutbildning för lärare i samtidshistoria. Uppdraget slutfördes 2003 i och med att ett antal kortkurser skapades och information gick ut om detta till målgrupperna. Under 2004 fick grundutbildningsämnet uppdraget att drastiskt skära ned antalet utbildningsplatser. För att åstadkomma detta lades ett par framgångsrika kortkurser ned. Samtidigt som detta genomfördes sjönk söktrycket till högre utbildning i hela Sverige, vilket jämte ett antal andra faktorer bidrog till att antalet studenter nu är för lågt. De ekonomiska ramarna möjliggör inte att nedlagda kurser återinförs, men åtgärder planeras för att komma till rätta med problematiken från hösten 2006.

Framtid

Under hela 2005 utreddes frågan om ett tvåårigt masterprogram i olika skepnader vidare. Under våren 2006 beslutade högskolan att förslaget från Elisabet Elgán och Stefan Ekecrantz var ett av de fem förslag som skulle få vidare medel för att färdigställa ett konkret förslag. Förslaget utgörs av ett mångvetenskapligt program med inriktning mot den forskningsprofil som samlats under den sk Linnéansökan. SHI ska ansvara för programmet, i samarbete med de ingående ämnen.

Under våren 2006 pågår ett större omorganiseringsarbete i samband med att institutionen SISA läggs ned. Förutsättningarna för grundutbildningsämnet Samtidshistoria kan komma att förändras i olika avseenden. Ett alternativ som har framförts är att ämnet på något sätt övergår till att bli en separat inriktning inom ämnet historia. Konsekvenserna av detta är till stor del intimt sammankopplade med det eventuella masterprogrammets inriktning och Samtidshistoriska institutets utveckling. Det är möjligt att ämnets intressen kan värnas och till och med stärkas sammantaget, men det är också möjligt att effekten blir att ämnet marginaliseras och förminsкас. Varje steg i den processen måste därför granskas, övervägas och diskuteras i detalj.

Genomströmning och kursvärderingar

Genomströmningen på kurserna i Samtidshistoria låg under 2005 på ungefär samma nivå som jämförbara kurser på SH. Studenternas samlade omdömen om kurserna hade förbättrats ytterligare jämfört med tidigare år, samtidigt som uppgiven arbetsinsats hade ökat. Målet för 2006 är att uppnå minst samma nivå på omdömet om behållning i stort och samma uppgivna arbetsinsats. Målet är också att åstadkomma en jämn och rimlig arbetsbelastning för heltidsstudier, utan att öka studenternas upplevelse av negativ stress. För att åstadkomma detta samtidigt som den lärarledda undervisningen måste minska ytterligare, kommer fortsatta riktade insatser av pedagogisk och administrativ art att genomföras. Arbetet med att hantera lärarkollegiets arbetssituation kommer också att fortsätta. Målet är att undervisningen i ämnet Samtidshistoria aldrig ska förutsätta obetalda lärarinsatser. Under hösten 2006 kommer att lärarna att planera sin faktiska tid helt inom givna ekonomiska ramar.

Ämnesansvar

Stefan Ekecrantz är ämnesansvarig i Samtidshistoria.

Läromedel

En ny bokserie *Samtidshistoriska studier* har börjat utkomma som ett samarbete mellan Studentlitteratur och SHI. Elisabeth Elgán är fack- och språkgranskare för SHI:s räkning. Tre titlar utkom under 2005. *Europeiska visioner och nationellt egenintresse. Framväxten av den europeiska unionen 1945-2000*, Maria Gussarsson; *Från skattemissnöje till etnisk nationalism. Högerpopulism och parlamentarisk högerextremism i Sverige*, Jens Rydgren; *Välfärdsstatens skräpvind. Historiska spår i dagens trygghetssystem*, Jenny Andersson, Jenny Björkman och Inger Humlesjö. Fler manus är under arbete och kommer att tryckas.

Författarna är i först och främst yngre forskare vid SHI och böckerna bygger på deras egen forskning eller undervisning.

Seminarieverksamhet

Vittnesseminarier

Januari t.o.m. juli 2005 ansvarade Alf W Johansson för vittnesseminarier vid SHI. Sedan augusti 2005 har Torbjörn Nilsson tagit över detta ansvar.

2005

Den 1 december arrangerades ett vittnesseminarium om Stockholms kommunalpolitik i samarbete med Kommittén för Stockholmsforskning.

”Makten i Stadshuset – om samarbete och strid i Stockholmspolitiken”

Vittnespanel: Carl Cederschiöld, Agneta Dreber, Ingemar Josefsson, Lennart Rydberg, Per Sundgren. Ca 25 personer kom till seminariet.

2006

Ett seminarium om vilda strejker hade planerats till den 6 april 2006, men har skjutits upp till hösten.

Ett vittnesseminarium om arbetet i regeringskansliet genomförs den 16 maj 2006.

Makten i kanslihuset – Hur skapas politik? Tjänstemän diskuterar ett regeringskansli i förändring.

Vittnespanel: Gösta Gunnarsson, Ulf Larsson, Lena Noreland, Hjalmar Strömberg.

Ett vittnesseminarium om Almedalsveckan genomförs den 3 juli 2006, i Visby.

Almedalens politiska kultur – retorik och strategi på klassisk mark

I skrivande stund är det inte helt klart vilka som kommer att ingå i vittnespanelen.

Seminariet arrangeras i samarbete med ämnet historia vid Högskolan på Gotland.

Övrig seminarieverksamhet

Den 9 december 2005 genomfördes ett seminarium kring SHI:s Elite Oral History-projekt. SHI hade bjudit in gäster från arkiv, forskningsfinansiärer, forskarsamhället samt media.

Ylva Waldemarson, projektledare för pilotstudien redogjorde för projektets arbete hittills.

Arvid Lagercrantz, journalist SVT och arkivrådet Evabritta Wallberg medverkade med varsin inledning. Seminariedagen blev mycket uppskattad och lockade ca 35 deltagare.

Den 13 december 2005 arrangerade SHI ett seminarium *Revolution och reformism – två politiska liv under det korta 1900-talet* kring de två nypublicerade biografier om Meidner och CH Hermansson. Medverkade gjorde Lars Ekdahl och Werner Schmidt, samt som kommentatorer P-O Edin och Yvonne Hirdman.

Den 10 mars 2006 genomfördes i samarbete med Nationella forskarskolan i historia en heldag med professor Heinz-Gerhard Haupt. Professor Haupt föreläste om *Komparativ och nationell historia. Att skriva socialhistoria i ett historiskt perspektiv* och *Politiskt våld i Europa under 1800-1900-talen*.

Det tvärvetenskapliga seminariet

Alf W Johansson har under 2005 och 2006 ansvarat för SHI:s tvärvetenskapliga seminarier.

Dessa är öppna för alla intresserade.

Under 2005 genomfördes sju seminarier, fyra på våren och tre på hösten. Deltagarantalet varierade, men låg i snitt på ca 11 deltagare.

- Den 21 februari *Samtidsarkeologin bryter ny mark*
Professor Mats Burström, Södertörns högskola.
- Den 21 mars *Ingemar Hedenius och det kalla kriget*
Professor Svante Nordin, Lunds universitet.
- Den 9 maj *Hollywood går till historien. Myt och historia i amerikansk film 1960-2000.*
Fil.dr Mats Jönsson, Örebro universitet.
- Den 24 maj *Friedrich Nietzsche och historiens mening*
Professor Hans Ruin, Södertörns högskola.
- Den 26 september *Mannen i sin egen rätt. Vilhelm Moberg och det svenska rättssamhället.*
Docent Ola Holmgren, Södertörns högskola.
- Den 14 november *Detektiven allmänheten på spionjakt.*
Fil.dr Marie Cronqvist, Lunds universitet
- Den 28 november *Olof Palme och utrikespolitiken.*
Fil.dr Ann-Marie Ekengren, Göteborgs universitet.

Under våren 2006 genomförs tre tvärvetenskapliga seminarier. Deltagarantalet varierar. Nytt för våren är att vissa av seminarierna görs större och har också lockat ett större deltagarantal.

- Den 13 februari *Socialdemokratins tidsålder. Perspektiv på Sveriges och Norges historia under 1900-talet.*
Professor Francis Sejersted, Norge.
Kommentatorer: Christina Florin, Torbjörn Nilsson, Anders Isaksson, Klas Åmark.
- Den 27 mars *Serier som historisk källa till genus och politik*
Fil.dr Michael Scholz, Högskolan på Gotland.
- Den 29 maj *Olof Palme och medierna*
Gunnela Björk, Örebro universitet.
Kommentatorer: Pia Brandelius, Stig Hadenius, Anders Ivarson Westerberg, Olle Svenning.

Kontakter och nätverk inom och utanför Sverige

Samarbetet inom ramen för det tidigare etablerade nätverket med europeiska samtidshistoriker har fortsatt under 2005. Under 2005 har arbetet framförallt handlat om att redigera en bok med konferensbidrag från konferens genomförd under 2002 på södertörns högskola. Boken kommer att publiceras på förlag i Storbritannien.

De första doktoranderna inom forskarskolesamarbetet "*Building on the Past*". *A European Doctorate in Social History of Europe*" har tagits emot vid högskolan. Programmet administreras i sin helhet av SHI:s heminstitution vilket innebär att även den äldre historiker som ingått i doktorandutbytet haft tät kontakt med framför allt Kjell Östberg vid SHI. En arbetsgrupp har under året försökt hitta en lösning på hur gästdoktorandernas arbetsplatskostnader osv ska bekostas av högskolan. Doktorandernas löner betalas av medel från EU-kommissionen men kommissionen förväntar sig att partnerhögskolorna betalar OH-kostnaderna.

Ett nordiskt nätverk för samarbete kring internationella sommarforsarskolor formerades i slutet av 2004. Under 2005 och 2006 har planering av sommarforsarskola augusti –06 pågått. Programmet blev färdigt våren 2006. Nordic Research School in Contemporary History *New and Old Social and Political Movements* genomförs på Södertörns högskola 12-17 augusti.

SHI är en av initiativtagarna till Nätverket för Modern Politisk Historia. Nätverket bildades i januari 2005 och ett samarbete har under året vuxit fram kring seminarier, konferenser etc. Sedan våren 2005 finns en e-postlista för informationsspridning inom Nätverket för Modern Politisk Historia. Listan administreras av SHI.

Information och kommunikation

Forskningskommunikation

Institutets informatör Mari Gerdin samarbetar med högskolans centrala informationsavdelningen, samt med högskolans centrala forskningskansli, vad gäller forskningskommunikation. Institutets informatör är en av tre personer på högskolan som förmedlar kontakt mellan journalister och forskare via frågelådan expertsvar.nu. Vetenskapsrådet arrangerade under hösten 2005 en konferens om expertsvar.nu, och en om forskningsportalen forskning.se där institutets informatör deltog.

Kommunikationsplaner har arbetats fram till de olika evenemang som genomförts under året, liksom till Linnéansökan.

Nyhetsbrev

Under 2005 utkom två informationsbrev. Informationsbrevet fick ny grafisk form och kommer härnäst att ges ut en gång på våren och en gång på hösten. Under 2006 har hittills ett informationsbrev publicerats.

Hemsida

SHI:s hemsida uppdateras löpande. Under året har den inre strukturen setts över. Entrésidan har bl.a. fått ett nytt utseende med ett nyhetsfönster. Länkarna har ändrats om och vi försöker få fram en webbplats som är så lätt att navigera inom som möjligt. Målgrupperna är flera: allmänheten, forskarvärlden, journalister, studenter. Någon besöksstatistik finns inte att

redovisa. En funktion för att få fram besöksstatistik har varit under diskussion under flera år på högskolan. Vi hoppas att denna funktion inom en snar framtid ska realiseras.

En sökning i Google (28 april 2006) ger 412 träffar på namnet Samtidshistoriska institutet vilket innebär en ökning från föregående år (223).

Forskningsdatabas

En forskningsdatabas där all forskning vid högskolan skall presenteras och göras sökbara via sh.se är under planering och kommer att tas i bruk under andra halvan av 2006. Institutets informatör ingår i den referensgrupp som satts samman för att dra igång arbetet med databasen.

Informationsfolder

Under 2005 trycktes en ny informationsfolder på svenska. Se bilaga 3

Roll-up vepa

Våren 2006 trycktes en roll-up vepa för att använda vid konferenser, seminarier och andra evenemang.

Medverkan radio/tv

Institutets medarbetare medverkade ofta i radio och tv, både i vetenskapsprogram, och i mer populärvetenskapliga program.

Under hösten 2005 har Torbjörn Nilsson syntts mycket i olika medier med anledning av sin forskning om Unionsupplösningen 1905 och Högerpartiet/Moderaterna. Kjell Östberg har i samband med minnesdagen kring Olof Palmes död diskuterat Palme och socialdemokratin i olika medier. Werner Schmidt har hörts i frågan om vänsterpartiets historia samt i samband med att biografien om C-H Hermansson publicerades.

Press och skrivna medier

Sökningar i Presstext online (täcker bl.a. Dagens Nyheter, Expressen och Göteborgstidningen) och Mediarkivet (innehåller artiklar från t.ex. Aftonbladet, Göteborgsposten och Svenska Dagbladet) ger färre träffar avseende perioden 2005-2006 än tidigare. Detta beror delvis på att institutets forskare inte presenterats som hörandes till SHI och ibland inte ens till Södertörns högskola. Sökfunktionen har dessutom ändrats sedan tidigare verksamhetsberättelse varför träffarna inte ser likadana ut. Vid en sökning på Samtidshistoriska institutet avseende perioden januari 2005 till april 2006 nås i Mediarkivet 2 artiklar, och i Presstext 2 artiklar. "Södertörns högskola" når i Presstext 634 träffar, Mediarkivet 166 träffar.

Går man in och tittar närmare så gäller flera träffarna på Södertörns högskola forskare, forskning eller evenemang vid SHI. Sökningar på enskilda forskare når fler träffar: Werner Schmidt 13 träffar, Kjell Östberg 6 träffar osv.

Vad gäller medverkan i andra skrivna medier än dagspressen bör nämnas Jenny Björkman som skriver artiklar för Forskning och framsteg samt för Populär historia.

Publikationer

Som redan beskrivits i avsnittet om utbildning har SHI i samarbete med bokförlaget Studentlitteratur en ny läromedelsserie under publicering *Samtidshistoriska studier*. Under 2005 utkom tre titlar, och fler är under arbete.

Samtidshistoriska frågor är institutets egen skriftserie. Under 2005 publicerades tre småskrifter i denna serie: Nr 8, "Upprorets estetik - vittnesseminarier om kulturens politisering under

1960- och 1970-talet" red. Lena Lennerhed; nr 9 "Revolution på svenska" red Anja Hirdman; Nr 10 "En högskola av en ny typ" red Alf W Johansson och Mari Gerdin. En konferensrapport från Ariosogruppens medverkan i Östersjöstiftelsens konferens Past and future (hösten 2004) publiceras i maj 2006: Nr 11 *Hur rysk är den svenska kommunismen? Fyra bidrag om kommunism, nationalism och etnicitet* red. Kjell Östberg.

Under senvåren 2006 publiceras troligen skrift nr 12 "Daghemskampen".

För att öka tillgängligheten och säkerställa långsiktig åtkomst har alla nya skrifter också publicerats i fulltext i DiVA, Digitala Vetenskapliga Arkivet, på Internet. En av SHI:s skrifter, Samtidshistoriska frågor nr 8, toppar nedladdningsstatistiken för Södertörnshögskolas skrifter i DiVA. Mari Gerdin har ansvarat för arbetet med skriftserien.

De enskilda forskarna har som brukligt under året publicerat både monografier och uppsatser i antologier och vetenskapliga artiklar. Här presenteras ett urval:

Håkan Blomqvist, *Nation, ras och civilisation i svenska arbetarrörelse före nazismen*, (2006). Avhandlingen ingår som nr 5 i serien Södertörn Doctoral Dissertations.

Elisabeth Elgán, "Gender construction in Swedish and French Abortion and Contraception Policies, 1900-1940", *Comparativ: Leipziger Beiträge zur Universalgeschichte und vergleichenden Gesellschaftsforschung*, 2005:3, vol 15, s. 14-38.

Elisabeth Elgán, "L'égalité des sexes par la seule volonté ? Le succès politique des femmes suédoises" s. 47-59 i *Nordiques* nr 6, (2004-2005).

Lars Ekdahl, *Mot en tredje väg: en biografi över Rudolf Meidner. 2, Facklig expert och demokratisk socialist*, (2005).

Fredrik Eriksson, *Från tullstrid till baltutlämning. Ideologi, representation och konservatism i Oskarshamns-Tidningen 1888-1945*, Barometern – Oskarshamnstidningen, (2006).

Alf W Johansson "Den svenska regeringen och tysk- och baltutlämningen 1945-1946" i festskrift till Kent Zetterberg, (2006).

Alf W Johansson, *Europas krig – Militärt tänkande, strategi och politik från Napoleontiden till andra världskrigets slut*, 3e utvidgad upplaga, (2006).

Alf W Johansson, *Den nazistiska utmaningen - aspekter på andra världskriget*, 6e utökade upplagan, (2006)

Alf W Johansson (tillsammans med Jan Melin och Susanna Hedborg) *Sveriges historia, koncentrerad uppslagsbok*, 4e utvidgad upplaga (kommande 2006)

Teresa Kulawik "Wohlfahrtsstaat und Geschlechterregime im internationalen Vergleich" i *www.gender-politik-online.de* (2005) [download: http://www.fu-berlin.de/gpo/teresa_kulawik.htm]

Teresa Kulawik "Jenseits von Determinismus und Funktionalismus. Policyanalyse und vergleichende Geschlechterforschung" i Behning, Ute/Sauer, Birgit (red.), *Was bewirkt Gendermainstreaming?* (2005).

Torbjörn Nilsson tillsammans med Öystein Sörensen (red), *1905 - unionsupplösningens år: nya perspektiv på ett svensk-norskt drama*, (2005).

Parallellutgåva: *1905: nye perspektive*, (2005).

Torbjörn Nilsson, "Unionen som myt eller minnesförlust" i *1905 – unionsupplösningens år: nya perspektiv på ett svensk-norskt drama*, (red) Nilsson och Sörensen, (2005).

Torbjörn Nilsson, "Fem kungar med två kronor" i *Brödrafolkens väl - unionen 1814-1905*, (2005).

Torbjörn Nilsson tillsammans med Öystein Sörensen (red) *Goda grannar eller morska motsståndare? Sverige och Norge från 1814 till idag*, (2005).

Parallellutgåva: *Norsk-svenske relasjoner i 200 år*, (2005).

Torbjörn Nilsson (tillsammans med Marika Hedborg och Åsa Linderborg), *Bilden av Sveriges historia: fyrtio sätt att se på 1900-talet*, (2005)

Torbjörn Nilsson, "En svensk Norgekurtisör – högerns syn på Staaf 1905" i *Fredsvännen i Karlstad – Karl Staaff och unionsupplösningen 1905*, Ingemar Hägg (red), (2005).

Torbjörn Nilsson tillsammans med Hans Brummer (red), *Myt och landskap: unionsupplösning och kulturell gemenskap*, (2005).

Werner Schmidt, *C-H Hermansson: en politisk biografi*, (2005).

Werner Schmidt, "Svenska kommunister och SED 1956-1977 – ett motsättningsfyllt förhållande" i *DDR og Norden. Östtysk-nordiske relationer 1949-1989*, (2005).

Kjell Östberg, "Radikaliseringssvågor i Sverige: rytm och allianser" i *Arbetshistoria* 2005/29

Kjell Östberg, "Le mouvement des femmes en Suède dans une perspective diachronique" s. 33-47, i *Nordiques*, Nr 6, (2004-2005).

Dokumenterande verksamhet

Medborgarnas insyn i hur politiska beslut fattas är ett centralt moment i en demokrati. Också för de forskare som ägnar sig åt politisk historia är denna insyn viktig. Idag finns många vittnesmål om att tillgången på centralt politiskt källmaterial försämrats. Ett sätt att komma till rätta med problemet är att intervjua centrala politiska aktörer. Vid Samtidshistoriska institutet, pågår sedan hösten 2004 ett pilotprojekt om en sådan mer systematisk intervjuverksamhet och om de frågeställningar en dylik verksamhet väcker. Pilotstudien genomförs på medel från Utbildnings- och kulturdepartementet samt från Riksbankens jubileumsfond. Projektledare är fil dr Ylva Waldemarson.

Under 2005 och våren 2006 har projektet genomfört 4 djupintervjuer med politiker och tjänstemän. Intervjuerna har pågått 1-2 dagar och de intervjuade är Camilla Odhnoff, Ingvar Carlsson, Margareta Winberg och Karin Söder.

Madelene Lidestad har arbetat med att ta fram bakgrundsmaterial till intervjuerna.

Ylva Waldemarson har med hjälp av finansiering från SHI kunnat arbeta mer med studien än vad som annars hade varit möjligt.

Institutets bemanning, organisation och finansiering

Föreståndare

Föreståndare för SHI är Elisabeth Elgán, docent i historia.

Informatör

Under våren 2005 ändrades Mari Gerdins anställning från handläggare till informatör. Gerdin fick därmed ett tydligare ansvar för informationsspridning och forskningskommunikation.

Ledningsgrupp

Ledningsgruppen har sammanträtt ca var tredje vecka under 2005 och 2006. Under perioden bestod ledningsgruppen av Elisabeth Elgán, Mari Gerdin, Anne Hedén (doktorandrepresentant), Teresa Kulawik, Torbjörn Nilsson och Kjell Östberg.

Styrelse

Ulf Larsson tillträdde uppdraget som ordförande i januari 2005. Styrelsen i övrigt är densamma som tidigare. Under Ulf Larssons ledning har styrelsen, i samarbete med institutets ledningsgrupp, utarbetat ett nytt måldokument (se bilaga 1). Måldokumentet har delvis legat till grund för den nya informationsfoldern.

Samtidshistoriska institutets styrelse träffades tre gånger under 2005 (16 februari, 25 maj, 26 september). Under 2006 har styrelsen hittills träffats en gång (23 januari). Ytterligare två möten kommer att genomföras under året. Styrelsen har genom sina diskussioner och beslut verkat som ett vägledande stöd till verksamheten.

SHI på SH

SHI tillhör sedan årsskiftet 2003/2004 institutionen för Sociologi, Idéhistoria, Samtidshistoria och Arkeologi, SISA. SHI har representanter i institutionsstyrelsen, Kjell Östberg och Torbjörn Nilsson. Elisabeth Elgán är institutionens representant i internationaliseringsrådet samt ledamot av UFN-HST.

Under våren 2006 blev det klart att institutionen SISA kommer att lösas upp från och med halvårsskiftet. I skrivande stund är det oklart var i organisationen SHI får sin placering.

Finansiering

För verksamhetsåret 2005 och fem år framåt beviljades Samtidshistoriska institutet infrastrukturella medel från Östersjöstiftelsen. SHI får ca 2,9 miljoner/år. Efter OH-kostnader och förvaltningsavgifter etc ger det SHI 2,2 miljoner/år i fem år.

Nytt för 2005 är att SHI fått bära kostnader för inköp av datorer. Institutet har också betalat rums- och arbetsplatskostnad för en gästforskare avseende verksamhetsåret 2005 och 2006.

För mer detaljerad redovisning av medlen se bilaga 2.

Bemanning

SHI har sex personer med tillsvidareanställning vid Södertörns högskola: professor Kjell Östberg; professor Alf W Johansson; docent Werner Schmidt, docent Elisabeth Elgán, FD Ylva Waldemarson, samt Mari Gerdin som är informatör.

Under hösten 2005 gick Professor Alf W Johansson i pension. Han är fortsatt anställd till 10% för att arbeta med institutets tvärvetenskapliga seminarier, samt arvoderad handledare till fyra doktorander.

I november 2005 anställdes FD Madelene Lidestad på deltid i fyra månader för att arbeta med pilotstudien Elite Oral history, Madelene anställdes sedan också en period för att arbeta med ett annat forskningsprojekt.

Som forskare eller doktorander har följande personer varit knutna till SHI på externa forskningsmedel under 2005: Niclas André, Jenny Björkman, Håkan Blomqvist, Andrés Brink, Lars Ekdahl, Ulf Eliasson, Fredrik Eriksson, Samuel Edquist, Anne Hedén, Christina Jansson, Åsa Linderborg, Torbjörn Nilsson, Sofia Norling, Johanna Ringarp, Göran Salmonsson, Ylva Waldemarson. (Även de personer som är tillsvidareanställda vid högskolan har externa forskningsmedel. Det gäller Kjell Östberg, Elisabeth Elgán, Alf W Johansson, Werner Schmidt). För 2006 omfattar listan ovan nämnda personer utom Ulf Eliasson, med tillskott av Anu-Mai Köll, Piotr Wawrzeński, Lars Hermansson och Stefan Johansson. Några av de projektanställda forskarna har arbetat på SHI sedan starten 1999.

Under året har Elisabeth Elgán arbetat en hel del med att utreda frågan om möjligheten att skapa tillsvidareanställningar vid SHI. Som ett resultat av detta utlystes ett biträdande lektorat som tillsattes med Ylva Waldemarson under 2006.

Kompetensutveckling

Under våren 2005 gick Mari Gerdin högskolans förvaltningsutbildning "Organisation, ledarskap och personalarbete för förvaltningspersonal" 5 poäng. Hon deltog också i september 2005 i en tvådagarskonferens om "Information i offentlig verksamhet", arrangerad av Institutet för kompetensutveckling i samarbete med DIK.

I januari 2006 deltog Mari Gerdin i en tredagars projektledarutbildning arrangerad av Institutionen för Kommunikation Teknik och Design vid Södertörns högskola.

Elisabeth Elgán slutförde under våren 2005 en kurs "Morgondagens akademiska ledarskap" arrangerad av Södertörns högskola i samarbete med Kungliga Tekniska Högskolan och Lärarhögskolan i Stockholm.

Elisabeth Elgán gick under våren 2006 Stockholms universitets "handledarkurs steg 1".

Sammanfattning

Samtidshistoriska institutet har under 2005 och halva 2006 gått vidare med forskning, utbildning, forskningskommunikation och dokumentation. I och med Linnéstödets utlysning, Bologna-processen och planer på nya masterutbildningar, har arbetet vid SHI i hög grad präglats av samarbete med andra forskargrupper och ämnen inom Södertörns högskola. Vad gäller internationalisering har institutet arbetat för att bevara och vidareutveckla etablerade kontakter. SHI:s medverkan i det europeiska forskarskolesamarbetet European doctorate har tagit form; det nordiska forskarskolesamarbetet har lett till en forskarskola på Södertörns högskola sommaren -06, och SHI arrangerar en internationell workshop i augusti -06. Det ekonomiska läget för 2005 och första halvan 2006 har varit bättre än på många år. Dock har planeringsförutsättningar ändrats under innevarande verksamhetsår vilket medfört att institutet fått bära mer overheadkostnader än vad som varit brukligt.